

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 23. studenoga 2022.

[Multimedia]

Kateheze o razlučivanju. 9. Utjeha

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljamo kateheze o razlučivanju duha: kako razabrati ono što se događa u našem srcu, u našoj duši. Nakon što smo razmotrili neke vidove duhovne suhoće – onu tamu duše – danas ćemo govoriti o *utjesi*, što bi bila svjetlost duše, i koja je još jedan važan element za razlučivanje, koji ne treba uzimati zdravo za gotovo, jer može stvoriti nesporazume. Moramo shvatiti što je utjeha, jednako kao što smo pokušali shvatiti što je duhovna suhoća.

Što je duhovna utjeha? To je iskustvo *nutarnje radosti*, koje omogućuje vidjeti Božju prisutnost u svemu; ona jača vjeru i nadu, kao i sposobnost činiti dobro. Osoba koja ima utjehu u svome životu ne predaje se pred teškoćama, jer doživljava mir koji je jači od kušnje. Riječ je, dakle, o velikom daru za duhovni život i za život u cjelini. Treba živjeti tu nutarnju radost.

Utjeha je pokret duše, koji dotiče dubinu nas samih. Nije blještava, nego nježna, osjetljiva, poput kapi vode na spužvi (vidi sv. Ignacije L., *Duhovne vježbe*, 335): osoba se osjeća obavijena Božjom prisutnošću, na način koji uvijek poštuje nečiju slobodu. To nikada nije nešto nepodudarno, što pokušava prisiliti našu volju, a nije ni prolazan ushit: naprotiv, kao što smo vidjeli, čak i bol – na primjer zbog vlastitih grijeha – može postati razlogom za utjehu.

Sjetimo se iskustva koje je doživio sveti Augustin kad je sa svojom majkom Monikom razgovarao o

ljepoti vječnog života; ili savršenog veselja svetoga Franje – čak povezanog s vrlo teškim situacijama koje je trebalo podnijeti – i sjetimo se brojnih svetaca koji su bili u stanju činiti velike stvari, ne zato što su se smatrali dobrima i sposobnima, nego zato što su bili osvojeni umirujućom milinom Božje ljubavi. To je *mir* koji je sveti Ignacije s udivljenjem zamjećivao u samom sebi čitajući životopise svetaca. Biti utješeno znači biti u miru s Bogom, osjećati kako je sve na svome mjestu, kako je u nama sve u skladu. To je mir koji Edith Stein osjeća nakon obraćenja; godinu dana nakon što je primila krštenje, napisala je: „Dok se prepuštam tom osjećaju, malo po malo počinje me ispunjavati novi život i – bez ikakva napetosti moje volje – vodi me prema novim spoznajama. Čini se da ovaj životni vrutak izvire iz aktivnosti i iz sile koja nije moja i koja, ne čineći mi nikakvo nasilje, postaje djelatna u meni“ (*Psicologia e scienze dello spirito* [Psihologija i duhovne znanosti], Città Nuova, 1996, 116). Drugim riječima, istinski mir je mir koji daje da u nama poniknu dobri osjećaji.

Utjeha se tiče prije svega *nade*, okrenuta je budućnosti, potiče nas da se pokrenemo, omogućuje nam da poduzmemo inicijative koje su do tog trenutka uvijek bile odgađane, ili nam čak nisu padale na pamet, kao što je krštenje za Edith Stein.

Utjeha je takav mir, ali ne mir u kojem sjedimo prekriženih ruku i uživamo u njemu, to ne, daje ti mir i privlači te prema Gospodinu i potiče te da kreneš na put i činiš mnoge stvari, da činiš dobre stvari. U vrijeme utjehe, kad smo utješeni, osjećamo želju da činimo toliko dobra, uvijek. Naprotiv, kad nadođe čas suhoće, osjećamo želju da se povučemo u same sebe i ne činimo ništa. Utjeha te tjera naprijed, u služenje drugima, društvu, ljudima. Duhovnom se utjehom ne može „upravljati“ kao što se upravlja zrakoplovom – ne možeš sada reći utjesi da dođe, ne, njome se ne može „pilotirati“ – nju se ne može programirati kako se kome svidi, ona je dar Duha Svetoga: omogućuje *prisnost s Bogom* koja kao da poništava udaljenosti. Sveta Terezija od Djeteta Isusa, posjetivši u dobi od četrnaest godina baziliku Santa Croce in Gerusalemme u Rimu, pokušala je dodirnuti čavao koji se ondje časti, jedan od onih kojima je Isus bio raspet na križ. Tereza tu svoju smionost doživljava kao zanos ljubavi i povjerenja. Kasnije će napisati: „Bila sam stvarno odviše smiona. Ali Gospodin vidi dubinu srca, on zna da je moja nakana bila čista [...]. Prema njemu sam se ponijela kao djevojčica koja misli da joj je sve dopušteno i Očeva blaga smatra svojim vlastitima“ (*Autobiografski rukopis*, 183). Utjeha je spontana, vodi te tome da sve činiš spontano, kao da smo djeca. Djeca su spontana i utjeha te vodi do toga da budeš spontan s umilnošću, s vrlo velikim mirom. Jedna četrnaestogodišnja djevojčica daje nam sjajan opis duhovne utjehe: obuzima te osjećaj nježnosti prema Bogu, koji nas čini odvažnima u želji da sudjelujemo u samom njegovom životu, da činimo ono što je njemu milo, tako da se osjećamo prisnima s njim, da osjećamo da je njegov dom i naš dom, da se osjećamo prihvaćenima, voljenima, okrijepljenima. S tom se utjehom ne posustaje pred teškoćama: istom će odvažnošću Terezija od pape tražiti dopuštenje da uđe u Karmel, iako je bila premlada, i njezinoj će se molbi udovoljiti. Što to znači? To znači da nas utjeha čini hrabrima: kada smo u vremenu tame, suhoće i mislimo: „Ja to ne mogu učiniti“. Duhovna suhoća te obori s nogu, sve vidiš mračno: „Ne, ja to ne mogu, neću to učiniti“. U trenucima utjehe, naprotiv, na iste stvari gledaš drugačije i kažeš: „Ne, ja idem naprijed, učinit ću to“. „Ali jesi li

siguran?“ „Osjećam Božju snagu i idem naprijed“. I tako te utjeha tjera naprijed i da činiš stvari za koje u vremenima suhoće ne bi bio sposoban; potiče te da učiniš prvi korak. U tome se krije draž utjehe.

Ali tu valja biti na oprezu. Moramo dobro razlikovati utjehu koja je od Boga, od *lažnih utjeha*. U duhovnome životu događa se nešto slično onome što se događa u proizvodima koji su djelo ljudskih ruku: postoje originali i postoje imitacije. Ako je autentična utjeha poput kapi na spužvi, blaga i intimna, njezine su imitacije bučnije i blještavije, one su čisti entuzijizam, slama koja brzo plane ali brzo i izgori, nema postojanosti, one vode do prignutosti nad samim sobom i nebrige za druge. Lažna utjeha na kraju nas ostavlja praznima, daleko od središta našeg postojanja. Zato kad se osjećamo sretnima, u miru, sposobni smo učiniti bilo što. Ali ne smijemo brkati taj mir s prolaznim oduševljenjem, jer to oduševljenje danas jest, a sutra nije i nema ga više.

Zato treba vršiti *razlučivanje*, pa i kad se osjećamo utješena. Jer lažna utjeha može postati opasnost, ako je tražimo kao svrhu samoj sebi, na opsesivan način, zaboravljajući Gospodina. Kao što bi rekao sveti Bernard, traže se Božje utjehe, a ne traži se Boga utjehe. Mi moramo tražiti Gospodina i Gospodin nas, svojom prisutnošću, tješi, daje nam ići naprijed kroz život. To je dinamika djeteta o kojemu smo govorili prošli put, koje traži roditelje samo da bi nešto dobilo od njih, ali ne i zbog njih samih, vodi se interesom. „Tata, mama“, i djeca znaju to činiti, znaju odigrati i kad je obitelj podijeljena i imaju tu naviku tražiti sad od ovog sad od onog, to nije dobro, to nije utjeha, to je interes. I mi se izlažemo opasnosti da svoj odnos s Bogom živimo na djetinjast način, tražeći svoj interes, nastojeći svesti Boga na predmet koji ćemo upotrijebiti i potrošiti, izgubivši najljepši dar koji je On sam. Tako idemo naprijed u našem životu, koji se odvija između Božjih utjeha i razočaranja grijehom svijeta, ali znajući kako razlikovati kad je neka utjeha od Boga, koji ti daje mir u dubini tvoje duše, od tog kad je to prolazno oduševljenje što samo po sebi nije loše, ali nije Božja utjeha.

Apeli Svetoga Oca

Prije više sati otok Javu u Indoneziji pogodio je snažan potres. Izražavam svoju blizinu tom dragom stanovništvu i molim za poginule i ranjene.

Prošle je nedjelje u Kalongu, u Ugandi, proglašen blaženim otac Giuseppe Ambrosoli, misionar kombonijanac, svećenik i liječnik. Rođen u biskupiji Como, umro je u Ugandi 1987. godine nakon što je život utrošio u služenju bolesnicima u kojima je vidio Kristovo lice. Neka njegovo izvanredno svjedočanstvo pomogne svakome od nas da budemo znak Crkve u „izlasku“. Pljesak novom blaženiku!

Pozdravljam igrače, navijače i gledatelje koji sa svih kontinenata prate Svjetsko nogometno prvenstvo koje se igra u Katru. Neka ovaj važan događaj bude prilika za susrete i slogu među narodima, jačajući bratstvo i mir među narodima. Molimo se za mir u svijetu i za kraj svih sukoba, a neka nam posebno u mislima bude strašna patnja dragog i izmučenog ukrajinskog naroda. U vezi s tim, u subotu se obilježava obljetnica strašnoga genocida Holodomora (Gladomora), istrebljenja gladi 1932.-33. godine koje je Staljin umjetno izazvao u Ukrajini. Molimo za žrtve toga genocida i molimo za mnoge Ukrajinke, djecu, žene i starce, djecu, koji danas trpe mučeništvo agresije.

Neka Svjetski dan ribarstva, koji je obilježen prekjučer, promiče održivost u ribarstvu i akvakulturi, kroz poštivanje prava ribara, koji svojim radom doprinose sigurnosti hrane, prehrani i smanjenju siromaštva u svijetu.